

Podstatné mená v daltonskom zadaní pre V. ročník

1. Vymaľuj len tie spojenia, ktoré sú v akuzatíve:

Pomôcka : **N** Kto? čo? **G** Koho? čoho? **D** Komu? čomu? **A** Koho? čo?
L O kom? o čom? **I** S kým? s čím?

zhodu	k predmetu	k učebnici	pri dverách	zo žartu	na niečo
vo filme	na draka	dieťaťa	od ostatných	za ucho	kvôli tebe
z vás	pri určovaní	cez les	pre priateľa	úspechov	vedľa cesty
nad sebou	mu	tajomstvám	žriebätiek	bez ohľadu	do pivnice
z prednášky	z neho	s ňou	o krivdách	na začiatku	na oknách
v klube	z nadácie	priateľom	kniha	vo sne	po zime

2. Jesenný vietor nám rozfúkal PM MR, rozried' ich ku správnym vzorom :

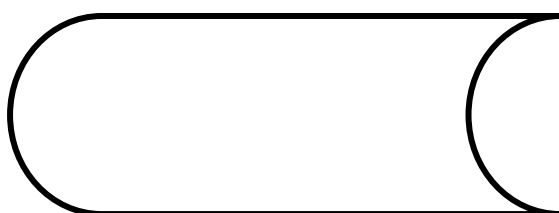
v lese, s úmyslom, autor, zákazníkovi, život, zošit, o bačovi, slovenčinár, krížov, kamzíky, hokejisti, veršov, cit, Jano, huslista, basketbalisti, mechanik, úsmevy, nožom, plač, škriatok, pilot

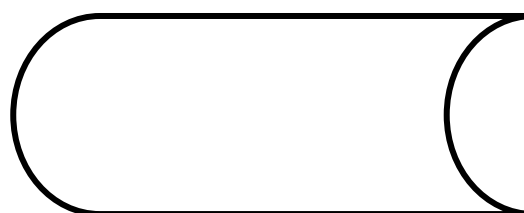
CHLAP

HRDINA

DUB

STROJ

3. Pozorne si prečítaj vety a napíš, aké prípony má vzor chlap v N pl.

Pedagógovia dnes už bežne využívajú počítače a interaktívne tabule. Všimli ste si, že ak má otec v rozprávke troch synov, dvaja starší bratia sú neúspešní? Duchovia a strašidlá z celého Slovenska majú svoj festival v Bojniciach. Žiaci sa učili vkladať tabuľku v programe Word. Na konferenciu boli pozvaní aj hostia z Čiech. Známi slovenskí speváci?

Odpoveď : Vzor chlap má v N pl. prípony: _____

4. Pozorne si prezri ClipArt. Napíš desať podstatných mien, ktoré sú pomenovaním osôb, vecí, vlastností a dejov na obrázku. K PM MR napíš vzor. Príklad:

blesk – dub, inžinier - chlap

5. Vysvetli význam slov. Ak nevieš, použi slovník: <http://slovniky.korpus.sk/>, porad' sa so spolužiakom. Urči vzor.

kamzík –

agronóm –

život-

švagor –

pochábeľ –

génus –

dialóg-

ovos-

lampáš –

6. Vyber si jeden z textov a podčiarkni v ňom PM v L sg. :

História futbalu

Presný pôvod futbalu nie je známy. Futbal v modernej podobe, kde sa 11 hráčov postaví proti druhej jedenástke v určenom priestore sa datuje do 19.storočia a kolískou je Veľká Británia. Najstaršia dochovaná pamiatka o futbale pochádza z Číny, zo spisov dynastie Han na prelome letopočtov. S loptovou hrou sa stretávame aj v starovekom Ríme.

História čokolády

Tabuľková čokoláda, tak ako ju poznáme, sa na náš stôl dostala až v 19. storočí. V roku 1828 vyrobil Holanďan Conraad Van Houten prvý lis, ktorým oddeľoval od kakaá jeho tučnú časť kakaové maslo. Prvá vyrobená čokoláda bola hrudkovitá a horká a dnes by asi nikomu nechutila. Našťastie Švajčiar Daniel Peter v roku 1875, inšpirovaný továrňou Henriho Nestlé, výrobcom kondenzovaného mlieka, skúsil zmiešať toto mlieko s kakaom a cukrom a mliečna čokoláda bola na svete.

7. Označ možnosť, v ktorej sa všetky podstatné mená skloňujú podľa vzoru chlap:

- A traktoristi, dedovia, Jozef, bez kamzíka
- B s inžinierom, o Samovi, bez psa, zlepšovateľ
- C v čaji, ohne, Lukáš, tulene
- D na jeleňoch, beloch, prezidentovi, strýkovi

8. Text Môže aj dnes vzniknúť ľudová pesnička?

Z hľadiska hudobno-štylového možno tradičné folklórne piesne považovať za dnes už do istej miery uzavretú kapitolu. Je to prejav špecifického, folklórneho štýlu, regionálne a vývinovo odlišný, pre dnešného človeka tvorí súčasť kultúrneho dedičstva. To však zďaleka neznamená, že celkom vymizol, hlavne na Slovensku a v niektorých oblastiach juhovýchodnej a strednej Európy. Najmä na vidieku sa ľudia k vlastnému piesňovému, hudobnému či tanečnému folklóru radi vracajú, sami zbierajú od starších ľudí piesne či tance. Nové ľudové piesne vznikajú aj teraz. Práve aktivity dedinských folklórnych skupín sú často impulzom pre zdatných tvorivých jednotlivcov, ktorí majú talent a schopnosť sami vytvoriť pieseň. Najčastejšou a pomerne bežnou je tvorba nových textov alebo vytváranie nových variantov textu piesne. Zriedkavejšie je už skladanie nových melódií.

(mozgovna.pravda.sk/umenie/clanok/19394-moze-aj-dnes-vzniknut-ludova-pesnicka/ Doc. PhDr. Eva Krekovičová, DrSc. | 20.01.2010 13:38)

Úlohy:

A V texte podčiarkni len **PM ŽR**.

B Označ možnosť, ktorá **vyplýva z textu**.

- ♣ Tradičné folklórne piesne dnes už nevznikajú.
- ♣ Dedinské folklórne súbory majú podiel na vzniku nových textov ľudových piesní.
- ♣ Pre folklórne piesne je typický jednotný štýl pre danú oblasť.
- ♣ Oživenie folklóru vidíme len pokiaľ ide o piesňový folklór.

C Ktoré z PM textu zodpovedá GK: **ŽR, pl., L, vzor kost'**?

piesne

skupín

v oblastiach

melódií

9. Doplň i, í/ y, ý pri skloňovaní podstatných mien ženského rodu.

o histórii __ Európy __, bez sol __, svoje predstav __, v mysl __, strof __ v básni __, hus __, korytnačk __, túžb __, bez Karolín __, o Andre __, okolo svojej os __, do robot __ ako os __, v skrin __, na Zem __, v úni __, pre škol __, lamp __, veľa divej zver __, v krv __, obrazok __, lamp __, autork __, v kuchyn __,

10. PM ženského rodu v hádankách.

A Záplata na záplate a švika nemá.

C

B Celý dom vyhorí, a predsa sa nezrúti.

F

C Sedí pani v údolí, z fajky sa jej kúďolí.

H

D Po izbe beháva, za dverami spáva.

M

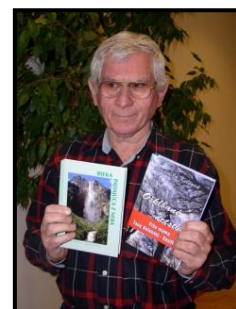

11. Určuj vzor :

pôšt		mince	
o rope		v spálni	
Skalica		v dielňach	
Devínska Nová Ves		na zemi	
o melódii		čipky	
olivami		katastrof	
svadba		bránam	
zím		nohy	
srst'		sov	

12. Text: Poznáš Františka Keleho?

Kele, horolezec, geograf, spisovateľ (1936), je považovaný za najaktívnejšieho slovenského cestovateľa 20. storočia. Absolvoval vyše sedemdesiat ciest a výprav, väčšinou ako spoluorganizátor a vedúci. Podnikol aj tri cesty okolo sveta. Je prvým cestovateľom zo Slovenska, ktorý pôsobil vo všetkých svetadieloch vrátane Arktídy a Oceánie. František Kele je otcom spisovateľky Táne Keleovej–Vasilkovej. František Kele svojou prácou propaguje aktivity a odkaz M. R. Štefánika.

Úloha:

♣ Vypíš podstatné mená stredného rodu:

♣ Pomenuj všetky činnosti, ktorým sa venuje František Kele:

13. Podľa vzoru dievča sa skloňujú PM SR , ktoré pomenúvajú mláďatá zvierat alebo ľudí. Napíš mláďatá, ktoré sa skloňujú podľa vzoru dievča :

orol : _____, srnka : _____, líška : _____

medveď : _____ sova : _____, kačka : _____

14. Z príslovia / porekadla vypíš PM SR a urči ich gramatické kategórie :

Húšť niekomu poza uši. _____

Nosiť drevo do hory. _____

Deväťoro remesiel, desiata bieda. _____

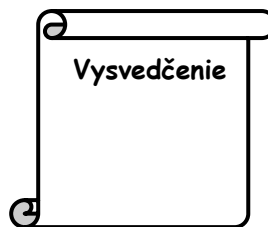
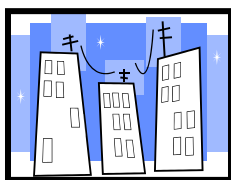
Čakať na niekoho ako na spasenie. _____

Pýšiť sa cudzím perím. _____

Každá krava najprv teľaťom bola. _____

15. Podstatné mená priradiť ku správnejmu vzoru :

tajomstvá, na poli, prútie, žriebä, žriebätko, štúdium, o nekonečne, vajcia, obdobie, plecia, s vyučovaním, zo skla, obočia, bludisko, na námestí, húsa, šteňa, šteniatko, dvojča, na svitaní, na Záhorí, v detstve

16. Vyradovačky – v každom riadku je PM, ktoré má iný skloňovací vzor. Nájdi ho a vyčiarkni!

- A čerešne, v kuchyni, akcia, o slečne, šanca, palicu, do práce, sudkyňa
- B o radosti, bez chuti, s masťou, spoločnosť, bez soli, myši, s hrdosťou, v básni
- C na Slovensku, na poli, jablko, gesto, semená, o stredisku, hniezdo, pero
- D Marek, o dedovi, hlupáci, sprievodcovi, žiak, učiteľovi, súper, športovci

Sebahodnotenie – priestor pre tri vety, v ktorých posúdiš svoje vedomosti o PM.

PaedDr. Žaneta Pikartová, Základná škola Sadová 620, Senica
november 2013

Zdroje:

<http://cestovanie.sme.sk/c/5739886/horolezec-frantisek-kele-clovek-by-mal-chodit-do-hor-zit.html>

<http://mozgovna.pravda.sk/umenie/clanok/19394-moze-aj-dnes-vzniknut-ludova-pesnicka/>

